

**OBRAZLOŽENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2008.
I PROJEKCIJE ZA 2009. I 2010. GODINU**

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR

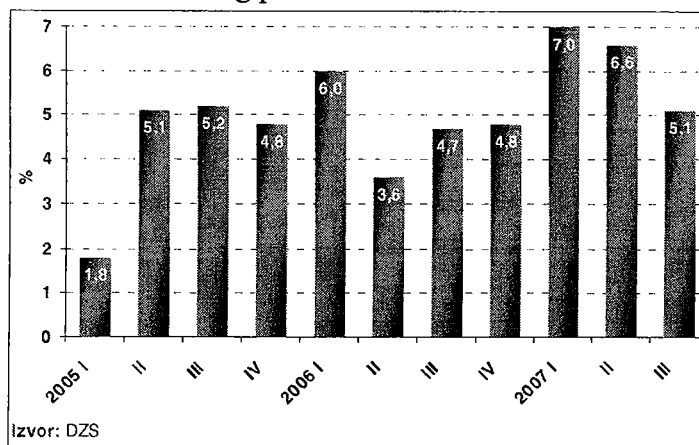
U 2008. godini očekuje se realni rast BDP-a Hrvatske od 4,5%, a projekcije do 2010. godine ukazuju da će se taj rast održati i u srednjoročnom razdoblju usprkos trenutnim nepovoljnim kretanjima i turbulencijama u okruženju. Smirivanjem situacije i ublažavanjem pritisaka, prije svih sa svjetskih financijskih tržišta, te uz nastavak provođenja strukturnih reformi u Hrvatskoj, prema kraju promatranog srednjoročnog razdoblja može se očekivati i ubrzanje gospodarskog rasta. Planirana fiskalna konsolidacija rezultirat će daljnjim smanjenjem deficita opće države što će dovesti i do smanjenja udjela javnog duga u BDP-u. S obzirom da je ubrzana gospodarska aktivnost bila praćena pozitivnim kretanjima na tržištu rada, pri čemu treba spomenuti da je tijekom 2007. godine ostvarena povijesno najniža stopa nezaposlenosti, uz nastavak pozitivnih kretanja u gospodarstvu očekuje se i daljnji rast zaposlenosti uz smanjenje nezaposlenosti.

Makroekonomski pokazatelji u 2007. godini

Gospodarski rast u prva tri tromjesečja 6,2%

U prva tri tromjesečja 2007. godine bruto domaći proizvod zabilježio je realni rast od 6,2%. Promatrajući pojedine komponente s rashodne strane BDP-a, najviši međugodišnji realni rast u prva tri tromjesečja u iznosu od 7,4% zabilježile su investicije u kapital. Realni rast osobne potrošnje iznosio je 6,6%, dok je državna potrošnja realno povećana 3,3%. Izvoz roba i usluga zabilježio je međugodišnji realni rast od 6,8%, dok je uvoz roba i usluga u prva tri tromjesečja realno porastao 5,8%. Iako će stopa rasta BDP-a za posljednje tromjesečje 2007. godine biti objavljena tek krajem ožujka, dosad objavljeni podaci iz realnog sektora ukazuju na blago usporavanje gospodarske aktivnosti prema kraju godine, te se tako na razini cijele 2007. godine može očekivati realni rast od 6,0%.

Grafikon 1: Realni rast bruto domaćeg proizvoda

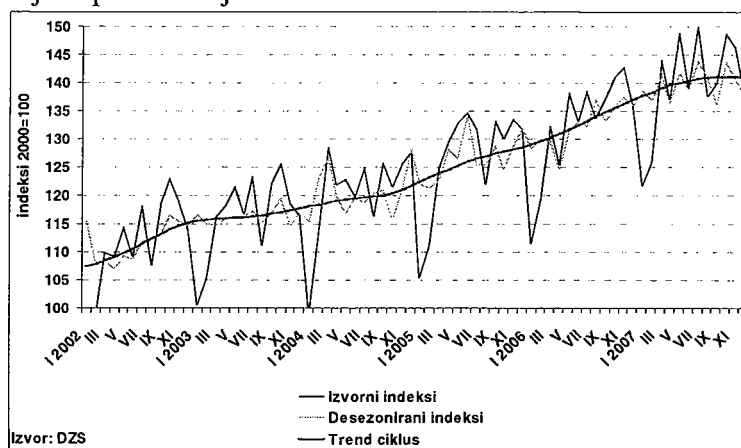

Rast industrijske proizvodnje od 5,6%

Industrijska proizvodnja porasla je u 2007. godini 5,6%, što predstavlja ubrzanje u odnosu na 2006. godinu kad je rast industrijske proizvodnje iznosio 4,5%. Promatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, najviši rast industrijske proizvodnje u 2007. godini zabilježen je kod trajnih proizvoda za široku potrošnju (14,5%) te kod kapitalnih proizvoda (10,8%), što daje naznake daljnjeg rasta industrijske proizvodnje i u budućem razdoblju s obzirom da

kapitalni proizvodi nisu namijenjeni za potrošnju već daljnju proizvodnju. Promatrano prema djelatnostima, rudarstvo i vađenje je u 2007. godini zabilježilo rast od 2,8%, a opskrba električnom energijom, plinom i vodom od 1,3%. Prerađivačka industrija, djelatnost koja ima najveći udio u ukupnoj industrijskoj proizvodnji (79,33%) povećana je u 2007. godini za 6,6%. Najveći doprinos rastu prerađivačke industrije tijekom 2007. došao je od izdavačke i tiskarske djelatnosti koja je zabilježila međugodišnji rast od 14,8%, proizvodnje hrane i pića (međugodišnji rast od 5,0%), proizvodnje proizvoda od metala, osim strojeva i opreme (15,8%) te proizvodnje radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme (17,5%).

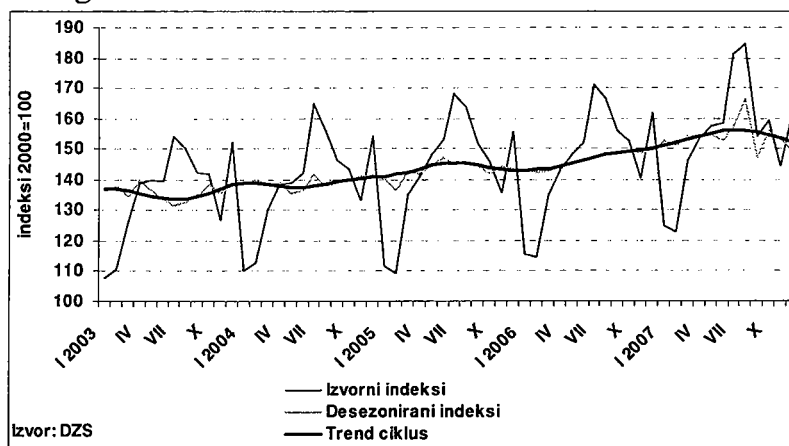
Grafikon 2: Industrijska proizvodnja

Realni rast trgovine na malo od 5,3%

Nominalni međugodišnji rast prometa od trgovine na malo iznosio je u 2007. godini 8,4%, dok je realno trgovina na malo porasla za 5,3% što je najviši realni rast od 2002. godine. Ovakvo ostvarenje bilo je u skladu s kretanjem pokazatelja koji mogu utjecati na trgovinu na malo, poput zaposlenosti, kredita stanovništvu te turizma. Tako je prosječan broj zaposlenih u 2007. godini povećan za preko sedamnaest tisuća, krediti stanovništvu (isključujući stambene kredite) porasli su 15,2%, a broj noćenja turista zabilježio je rast od 5,6%. Promatrajući nominalni promet od trgovine na malo po trgovačkim strukama u 2007. godini, najznačajniji rast na međugodišnjoj razini zabilježen je kod motornih goriva i maziva (12,0%) te kod nespecializiranih prodavaonica živežnim namirnicama (12,0%). Na rast prometa u navedenim strukama dijelom je utjecao i rast cijena nafte i prehrambenih proizvoda.

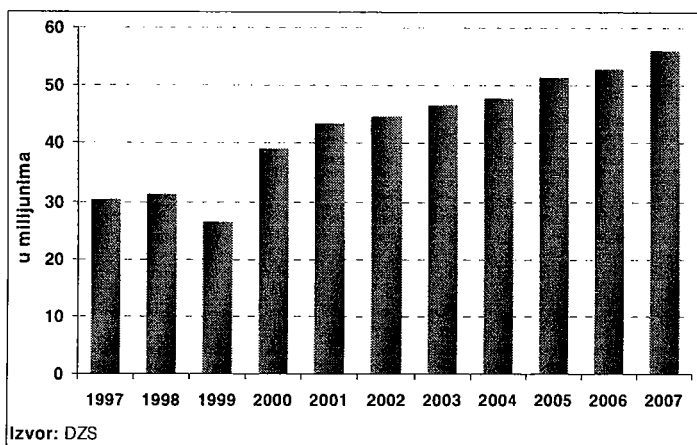
Grafikon 3: Realna trgovina na malo

Porast turističkih noćenja od 5,6%

Ukupan broj dolazaka turista iznosio je 11,2 milijuna u 2007. godini te je na međugodišnjoj razini povećan 7,5%, dok je ukupan broj noćenja iznosio 56,0 milijuna i zabilježio međugodišnje povećanje od 5,6%. U strukturi noćenja u 2007. godini, 88,5% ukupnih noćenja ostvarili su strani turisti, dok su preostalih 11,5% činila noćenja domaćih turista. Dolasci stranih turista porasli su u 2007. godini na međugodišnjoj razini 7,5%, a dolasci domaćih turista 7,4%, dok su noćenja stranih turista porasla 5,4%, a noćenja domaćih turista 7,3%.

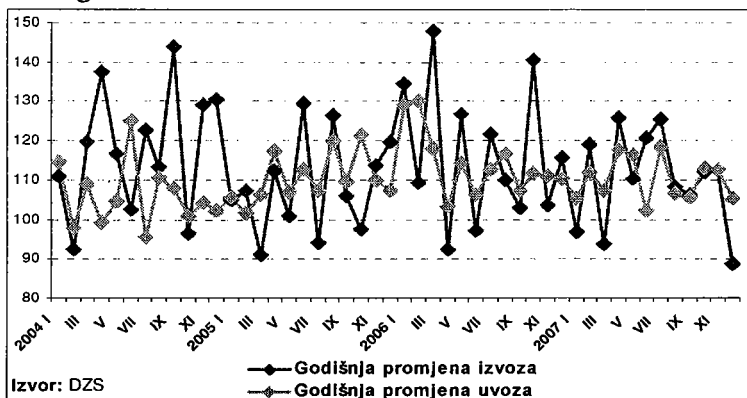
Grafikon 4: Noćenja turista

Robna razmjena

U 2007. godini ukupni robni uvoz izražen u kunama porastao je na međugodišnjoj razini 10,3%, dok je robni izvoz zabilježio rast od 9,2%. Ukoliko se iz izvoza i uvoza isključi kategorija ostalih prijevoznih sredstava, uvoz je u 2007. godini porastao 9,8%, a izvoz 9,2%. Najveći doprinos povećanju robnog izvoza u 2007. godini došao je od proizvodnje strojeva i uređaja, koja je zabilježila međugodišnji rast izvoza od 22,2%, proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda (rast izvoza od 13,7%), proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava (9,3%), proizvodnje električnih strojeva i aparata (21,8%), proizvodnje koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva (10,3%) te proizvodnje proizvoda od metala (24,1%). Kategorije koje su u 2007. godini najviše doprinijele rastu robnog uvoza bile su proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (međugodišnji rast uvoza od 11,6%), proizvodnja metala (16,6%), proizvodnja strojeva i uređaja (11,1%), proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (11,9%), te proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava (24,6%).

Grafikon 5: Rast robnog izvoza i uvoza

Ubrzanje inflacije krajem 2007. godine

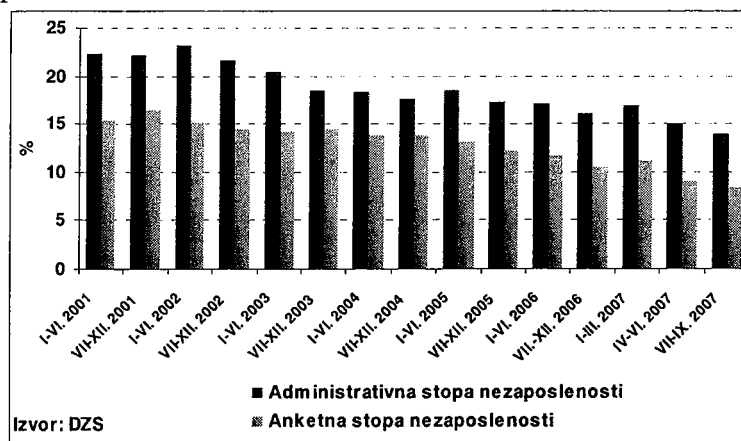
Međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena iznosio je u prosincu 2007. godine 5,8%. Promatrajući cijelu 2007. godinu, prosječni međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena usporen je s 3,2% zabilježenih u 2006. na 2,9% u 2007. godini. Najveći doprinos povećanju cijena u 2007. godini došao je od cijena prehrane, koje su u usporedbi s 2006. godinom povećane 3,4%. Unutar ove kategorije, rastu cijena najviše su doprinijele cijene kruha i žitarica (međugodišnji rast od 4,4%), mlijeka, sira i jaja (4,6%), povrća (5,0%), ulja i masti (8,2%) te voća (5,8%). Navedeno povećanje cijena prehrambenih proizvoda uzrokovano je nepovoljnim vremenskim uvjetima te rastom cijene pšenice na svjetskim tržištima. Rastu cijena u 2007. godini također je doprinio rast cijena odjeće (4,4%) te cijena opskrbe vodom i različitih komunalnih usluga (7,3%), kao rezultat odluka o povećanju cijena pojedinih jedinica lokalne samouprave.

Najniža zabilježena stopa anketne nezaposlenosti

Rezultati ankete o radnoj snazi za treće tromjesečje 2007. pokazuju da je stopa nezaposlenosti smanjena za 0,7 postotnih bodova, odnosno s 9,1% u drugom na 8,4% u trećem tromjesečju 2007. godine. Broj nezaposlenih osoba je u trećem tromjesečju u odnosu na drugo smanjen za 11.000, dok je broj zaposlenih povećan za 52.000. Promatrajući prosjek prva tri tromjesečja 2007. godine, u radno sposobnoj dobi bilo je 3.650.000 osoba. Od tog broja, 48,8% bili su ljudi koji rade ili aktivno traže posao odnosno spadaju u radnu snagu. U odnosu na rezultate ankete za cijelu 2006. godinu, broj stanovnika u radno sposobnoj dobi povećan je za 11.500, dok je u isto vrijeme kategorija radne snage smanjena za 4.000. Ukupan broj zaposlenih u prva tri tromjesečja 2007. bio je u prosjeku na razini od 1.611.000, što u odnosu na cijelu 2006. godinu čini povećanje od 25.000, dok je broj nezaposlenih osoba smanjen za 28.500 te se spustio na razinu od 170.000.

Opisana kretanja odredila su i stopu nezaposlenosti koja je u prva tri tromjesečja 2007. godine prosječno iznosila 9,6%, što predstavlja smanjenje od 1,6 postotnih bodova u odnosu na cijelu 2006. godinu te ujedno najnižu zabilježenu stopu nezaposlenosti. Administrativna stopa nezaposlenosti s prosjekom od 15,3% u prva tri tromjesečja 2007. godine i dalje je bila značajno viša od anketne stope nezaposlenosti. Treba napomenuti da usporedba kretanja prva tri tromjesečja 2007. s cijelom 2006. godinom precjenjuje pozitivne rezultate ankete o radnoj snazi zbog manje izraženih povoljnih sezonskih učinaka u zadnjem tromjesečju 2006. godine koje podaci za prva tri tromjesečja 2007. godine još ne uzimaju u obzir.

Grafikon 6: Nezaposlenost

Usporavanje rasta inozemnog duga u 2007. godini

Ukupni inozemni dug iznosio je krajem studenog 2007. godine 31,9 milijardi eura te je tijekom mjeseca povećan za 357 milijuna eura. Međugodišnji rast inozemnog duga usporen je s 13,8% u studenom 2006. na 11,9% u studenom 2007. godine. Najveći porast inozemnog duga tijekom prvih jedanaest mjeseci 2007. zabilježen je kod ostalih domaćih sektora u iznosu od 3,3 milijarde eura, a inozemni dug vlasnički povezanih poduzeća putem inozemnih izravnih ulaganja porastao je za 879 milijuna eura. Inozemni dug banaka smanjen je u prvih jedanaest mjeseci ove godine za 1,4 milijarde eura, dok je inozemni dug države smanjen za 99 milijuna eura. Do značajnih promjena došlo je i u strukturi inozemnog duga, pri čemu je udio inozemnog duga države u ukupnom inozemnom dugu smanjen s 23,3% u studenom 2006. na 20,6% u studenom 2007. godine. U istom razdoblju zabilježeno je i smanjenje udjela inozemnog duga banaka s 34,0% na 27,6%, dok je udio inozemnog duga ostalih sektora povećan s 32,8% na 40,1%. Krajem 2006. godine središnja banka donijela je nove mjere monetarne politike kojima se nastoji usporiti kreditna ekspanzija te ograničiti rast plasmana što bi trebalo rezultirati usporavanjem rasta inozemnog duga.

Makroekonomske projekcije za razdoblje 2008.-2010.

U drugom dijelu 2007. i početkom 2008. godine došlo je do značajnih promjena uvjeta u realnoj i financijskoj sferi inozemnog okruženja. To se u prvom redu odnosi na visok rast cijena sirove nafte na svjetskim tržištima, ali i na rast cijena poljoprivrednih proizvoda i sirovina. U uvjetima porasta inflacije u eurozoni, Europska Središnja Banka držala je od sredine 2007. godine kamatne stope na razini od 4%. Čimbenik koji je dodatno utjecao na povećanje kamatnih stopa na financijskim tržištima, ali i na negativna kretanja na svjetskim burzama jest slom tržišta sekundarnih hipotekarnih kredita u SAD-u. Ovisno o tome u kojoj mjeri će se negativna kretanja iz financijskog sektora odraziti na realni sektor, može se očekivati i usporavanje gospodarskog rasta u zemljama Europske Unije.

Opisana kretanja u okruženju reflektirala su se i u Hrvatskoj kroz povećanje cijena i negativna kretanja na tržištu kapitala. Osnovna obilježja ekonomske politike u takvim uvjetima bit će daljnja fiskalna konsolidacija i restriktivna monetarna politika. Restriktivnost monetarne politike očituje se u ograničavanju rasta plasmana te restrikcijama na inozemno zaduživanje banaka. Politika tečaja i dalje podrazumijeva njegovu stabilnost i obranu od deprecijacije u svrhu ublažavanja inflacijskih učinaka. S druge strane, pozitivni inflacijski diferencijal između Hrvatske i zemalja Europske Unije uz stabilni nominalni tečaj odrazit će se na aprecijaciju realnog efektivnog tečaja kune. Iz toga proizlaze rizici za daljnje širenje deficita tekućeg računa bilance plaćanja koji bi se, u ovisnosti o intenzitetu priljeva inozemnog kapitala, mogao djelomično korigirati i usporavanjem gospodarske aktivnosti. Orijehtacija fiskalne politike na daljnju fiskalnu konsolidaciju rezultirat će daljnjim smanjenjem fiskalnog deficita te samim time i manjim potrebama za zaduživanje države. Time će se ostaviti više prostora za generiranje gospodarskog rasta privatnom sektoru.

U 2008. godini očekuje se realni rast BDP-a od 4,5%, a očekuje se da će se takva stopa rasta održati i do 2010. godine unatoč rizicima koji proizlaze iz negativnih kretanja u okruženju. Očekuje se da će glavni generatori gospodarskog rasta u srednjoročnom razdoblju biti investicije i osobna potrošnja. Nastavak rasta gospodarske aktivnosti prenijet će se i na tržište rada gdje se očekuje daljnje smanjenje nezaposlenosti uz nastavak rasta zaposlenosti. Smirivanje situacije, prije svega na svjetskim financijskim tržištima, te nastavak započetih

strukturnih reformi u Hrvatskoj, vodit će ka ubrzanju gospodarskog rasta prema kraju promatranog srednjoročnog razdoblja.

Nakon razdoblja niske inflacije koja je posljednjih pet godina u prosjeku bila niža od 3%, u 2008. godini se očekuje porast inflacije na oko 5,2%. Osnovni uzrok inflacije nalazi se u povećanim troškovima sirovina, u prvom redu cijena nafte i poljoprivrednih sirovina na svjetskim tržištima. Takva kretanja utjecala su na visok rast cijena prehrambenih proizvoda u Hrvatskoj čime se može objasniti više od polovice ukupnog rasta inflacije. Dio povećanja cijena prehrambenih proizvoda u Hrvatskoj može se također objasniti nepovoljnim vremenskim uvjetima, prije svega sušom u prošloj godini. Uz pretpostavku usporavanja cijena nafte i poljoprivrednih sirovina u svijetu te normaliziranje vremenskih uvjeta, u 2009. i 2010. godini može se očekivati usporavanje inflacije na oko 3,3%.

Deficit tekućeg računa u 2008. godini projiciran je na razini od oko 7,5% BDP-a dok se do 2010. godine očekuje njegovo smanjenje na oko 6%. U srednjoročnom razdoblju se očekuje financiranje značajnog dijela deficita tekućeg računa priljevom inozemnih izravnih ulaganja čime bi se stvorili uvjeti za smanjenje udjela inozemnog duga u BDP-u na oko 83% u 2010. godini. Značajan doprinos smanjenju inozemnog duga dati će i država u vidu daljnjeg smanjenja fiskalnog deficita. U skladu s time, očekuje se i daljnje smanjenje udjela duga opće države i javnog duga u BDP-u.

2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA 2008.-2010.

Prihodi državnog proračuna u 2008. godini

Ukupni prihodi državnog proračuna za 2008. godinu planirani su u iznosu od 115,9 milijardi kuna. Projekcije prihoda državnog proračuna za 2008. godinu polaze od rebalansa za 2007. godinu, a prate procijenjenu dinamiku kretanja osnovnih makroekonomskih pokazatelja za izradu proračuna za promatranu godinu.

Prihodi poslovanja

U 2008. godini ukupno se planira prikupiti 115,6 milijardi kuna prihoda poslovanja, a promatrajući strukturu projiciranih prihoda za 2008. godinu, vidljivo je da se najveći dio prihoda odnosi na porezne prihode koji čine 57,1% ukupnih prihoda poslovanja.

Porez na dohodak

Prihod od poreza na dohodak za 2008. godinu projiciran je na temelju kretanja rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti, odnosno u iznosu od 1,9 milijardi kuna.

Tablica 1: Prihodi od poreza na dohodak za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	3.106,5	3.459,6	1.650,6	1.927,4

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na dobit

Budući da se porez na dobit plaća prema ostvarenom poslovanju prethodne godine, prihodi od poreza na dobit za 2008. godinu dobiveni su izračunom koji se bazira na rastu nominalnog BDP-a u 2007. godini, uzimajući u obzir i dobro poslovanje poduzeća u 2007. Tako se u 2008. godini planira prikupiti 9,6 milijardi kuna prihoda od poreza na dobit.

Tablica 2: Prihodi od poreza na dobit za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	3.950,6	5.056,0	8.427,8	9.640,1

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na imovinu

Uslijed visokog obujma prometa nekretnina i u 2008. godini se očekuje rast prihoda od poreza na imovinu. U skladu s tim rast ovih prihoda planiran je na temelju kretanja rasta nominalnog BDP-a, korigirano za prisutna kretanja u proteklim godinama. Planira se prikupiti 633,4 milijuna kuna prihoda od poreza na imovinu.

Tablica 3: Prihodi od poreza na imovinu za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	375,5	482,3	533,7	633,4

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na procijenjenom rastu osobne potrošnje i rastu cijena u 2008. godini, uzimajući u obzir i kretanja prihoda od PDV-a u proteklim godinama. Ovo je najznačajniji prihod državnog proračuna, a prema projekcijama za 2008. godinu prihod od poreza na dodanu vrijednost iznositi će 41,4 milijarde kuna, što čini međugodišnji rast od 8,4%.

Tablica 4: Prihodi od poreza na dodanu vrijednost za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	32.243,4	34.931,7	38.212,8	41.408,1

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na promet

Porez na promet u 2008. godini projiciran je na temelju prosječnih kretanja prihoda od ovog poreza u proteklih nekoliko godina, tako da je prihod po ovoj osnovi projiciran u iznosu od 183,5 milijuna kuna.

Porez i naknade od igara na sreću i zabavu

Porez i naknade od igara na sreću i zabavu pratit će rast nominalnog BDP-a u promatranoj godini, pa je planirani iznos prihoda po ovoj osnovi za 2008. godinu 558,0 milijuna kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Ostali porezi na robu i usluge u 2008. godini također će pratiti rast nominalnog BDP-a za tu godinu, pa se planira prihod od 562,9 milijuna kuna.

Trošarine

Za 2008. godinu prihodi od trošarina projicirani su u iznosu od 9,5 milijardi kuna. Pri projekciji posebnih poreza uzeta je u obzir nominalna i realna stopa rasta BDP-a, a ukupna kretanja su korigirana za specifičnosti kretanja u pojedinim posebnim porezima. U strukturi trošarina najznačajnije su trošarine na naftne derivate. Prihodi od trošarina na naftne derivate su za 2008. godinu planirani u skladu s realnim rastom BDP-a, ali korigirano za kretanja koja su prisutna u prikupljanju ovog poreza unatrag nekoliko godina. Tako se planira prikupiti 3,5 milijardi kuna prihoda po osnovi trošarina na naftu. Projicirani iznos prihoda od trošarina na

duhanske preradevine u 2008. godini temelji se na rastu gospodarstva, a planira se prikupiti 3,1 milijardi kuna po osnovi ovog prihoda. Visok udio u ukupnim trošarinama imaju i trošarine na automobile, a prihodi po osnovi ovih trošarina projicirani su na temelju gospodarskog rasta i iznose 1,5 milijardi kuna.

Tablica 5: Prihodi od posebnih poreza (trošarina) za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	8.177,7	8.665,8	9.118,6	9.463,3

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na međunarodne transakcije

Očekuje se da će se u 2008. godini ostvariti 1,7 milijardi kuna prihoda od poreza na međunarodne transakcije, a ovi prihodi projicirani su na temelju ostvarenja u proteklih nekoliko godina, ali i očekivanja međunarodne razmjene Hrvatske u nadolazećem razdoblju, kao i usklađivanja naših propisa s pravnom stečevinom EU, prije svih po pitanju carina.

Tablica 6: Prihodi od poreza na međunarodne transakcije za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	1.562,9	1.588,5	1.615,1	1.689,8

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od socijalnih doprinosa

Tijekom 2008. godine rast prihoda od socijalnih doprinosa pratit će rast bruto plaće i rast broja zaposlenih. S obzirom na to očekuje se 40,7 milijardi kuna prihoda od socijalnih doprinosa. Pojedine postavke socijalnih doprinosa (doprinosi za mirovinsko, doprinosi za zdravstveno, doprinosi za zapošljavanje) rast će u skladu s rastom bruto plaća i zaposlenosti, ali korigirano za specifična kretanja u pojedinim doprinosima prisutna prethodnih nekoliko godina.

Tablica 7: Prihodi od socijalnih doprinosa za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	31.301,3	33.877,1	37.115,9	40.721,8

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od pomoći

U 2008. godini projicirano je 969,3 milijuna kuna proračunskih prihoda od pomoći. Ovi su prihodi u skladu s očekivanjima proračunskih korisnika o pomoćima koje će ostvariti u 2008. godini.

Prihodi od imovine

Planirani prihodi od imovine za 2008. godinu iznose 4,5 milijardi kuna. Najveći dio tih prihoda, 71,3%, odnosi se na naknade za ceste koje su projicirane u iznosu od 3,2 milijarde kuna. Naknade za ceste projicirane su na temelju realnog rasta gospodarstva. Ostatak prihoda od imovine odnosi se na prihode od dobiti trgovačkih društava i financijskih organizacija, prihode od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, kamata, te ostale prihode od imovine.

Tablica 8: Prihodi od imovine za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	5.035,0	1.037,0	6.601,6	4.499,5

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima

Prihodi od administrativnih pristojbi za 2008. godinu projicirani su na temelju očekivane realne gospodarske aktivnosti te umanjeni za očekivane promjene u zakonodavstvu koje se odnose na ukidanje administrativne pristojbe u zdravstvu. Za 2008. godinu, prihodi po osnovi administrativnih pristojbi projicirani u iznosu od 668,6 milijuna kuna. Prihodi po posebnim propisima također su planirani u skladu s realnim rastom gospodarstva i uvećani za očekivane jednokratne prihode, a u 2008. godini očekivani iznos ovih prihoda je 2,1 milijardu kuna.

Tablica 9: Prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	953,8	1.310,5	2.649,1	2.813,1

Izvor: Ministarstvo financija

Ostali prihodi

Ostali prihodi državnog proračuna u 2008. godini projicirani su u iznosu od 541,5 milijuna kuna. Pri tome, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika u 2008. godini iznose 86,1 milijun kuna i u skladu su s očekivanjima proračunskih korisnika o prikupljanju vlastitih prihoda.

Prihodi od kazni u 2008. godini očekuju se u iznosu od 448,3 milijuna kuna, a projicirani su u skladu s gospodarskim očekivanjima, uz pretpostavku nepromijenjenog obujma kazni. Očekuje se i 7 milijuna kuna prihoda od donacija, što je u skladu s prihodima koje po ovoj osnovi očekuju proračunski korisnici.

Tablica 10: Ostali prihodi za razdoblje 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.
	751,7	785,9	532,9	541,5

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 2008. godinu projicirani su u iznosu od 306,4 milijuna kuna. Najveći dio tih prihoda odnosi se na prihode od prodaje građevinskih objekata (uključuje stambene i poslovne objekte) i to u iznosu od 269,9 milijuna kuna, dok se ostatak odnosi na prihode od prodaje zemljišta, prijevoznih sredstava i strateških zaliha.

Procjena prihoda državnog proračuna za razdoblje 2009. – 2010.

Projekcije prihoda državnog proračuna za 2009. godinu

Prihodi poslovanja državnog proračuna za 2009. godinu projicirani su u skladu s osnovnim makroekonomskim pokazateljima i pretpostavkama, korigirano za specifičnosti kretanja u pojedinim prihodima. Prema tome ukupni prihodi poslovanja za 2009. godinu planirani su u iznosu od 122,6 milijarde kuna.

I dalje kao najznačajniji prihod državnog proračuna ostaje porez na dodanu vrijednost koji je za 2009. godinu projiciran u iznosu od 44,2 milijarde kuna što je u skladu s očekivanjima o kretanju osobne potrošnje. Projekcije prihoda po osnovi socijalnih doprinosa i za 2009. godinu izrađene su na temelju kretanja rasta bruto plaća te rasta zaposlenosti. Tako se socijalni doprinosi u 2009. godini planiraju na razini 43,4 milijarde kuna. Na istim pretpostavkama planiran je i porez na dohodak koji u 2009. iznosi 2,1 milijardu kuna. Prihod od poreza na dobit za 2009. godinu projiciran je u iznosu od 10,6 milijardi kuna, što prati pretpostavku rasta nominalnog BDP-a u 2008. godini.

Prihodi od trošarina za 2009. godinu planirani su u skladu s gospodarskim rastom, kao i trendovima prisutnim u prikupljanju prihoda od trošarina u proteklim godinama. U skladu s tim očekuje se da će prihodi od trošarina u 2009. godini rasti po stopi od 3,5%, odnosno da će biti na razini od 9,8 milijardi kuna. Prihodi od poreza na međunarodnu trgovinu u 2009. planirani su u iznosu od 1,7 milijardi kuna, dok su prihodi od pomoći planirani u iznosu od 956,9 milijuna kuna, a prvenstveno se odnose na pomoći od financiranja projekata od strane Europske unije.

U 2009. godini prihodi od imovine planirani su u iznosu od 4,3 milijarde kuna, a najveći udio u prihodima od imovine ponovno imaju naknade za ceste koje iznose 3,3 milijarde kuna. Prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima projicirani su u ukupnom iznosu od 2,6 milijardi kuna. Planirano je da će kazne rasti u skladu s realnim rastom gospodarstva, dok se projekcija vlastitih prihoda proračunskih korisnika, te donacija temelji na očekivanjima korisnika.

Za 2009. godinu projicirano je 294,6 milijuna kuna prihoda od prodaje nefinancijske imovine. Ponovno je najveća stavka ovih prihoda prihod od prodaje stambenih objekata, a ostatak se odnosi na prodaju poslovnih objekata, prijevoznih sredstava i zemljišta.

Projekcije prihoda državnog proračuna za 2010. godinu

Prihodi za 2010. također su planirani u skladu s osnovnim makroekonomskim pokazateljima i pretpostavkama, uz korekciju na osnovi kretanja pojedinih prihoda proteklih godina, pa ukupni projicirani prihodi poslovanja državnog proračuna iznose 130,2 milijardi kuna.

Prihod od PDV-a u 2010. raste u skladu s osobnom potrošnjom te se očekuje rast od 7,1%, odnosno ostvarenje od 47,4 milijarde kuna. Prihod od socijalnih doprinosa i poreza na dohodak planiran je u skladu s očekivanim rastom bruto plaća i zaposlenosti. Prihodi od socijalnih doprinosa planirani su u iznosu od 46,2 milijardi kuna, dok će prihod od poreza na dohodak iznositi 2,2 milijarde kuna. Prihodi od poreza na dobit kretat će se u skladu s nominalnim rastom gospodarstva 2009. godine, te su planirani u iznosu od 11,5 milijardi kuna.

Prihodi od trošarina u 2010. godini planirani su na temelju kretanja gospodarskog rasta uvažavajući specifičnosti u kretanjima pojedinih trošarina i iznose 10,2 milijarde kuna. Prihodi od pomoći su planirani u iznosu od 680,7 milijuna kuna, a daleko najveći iznos pomoći očekuje se od financiranja projekata od strane Europske unije.

Prihodi od imovine planirani su u iznosu od 4,5 milijardi kuna, a prihodi od naknada za ceste, koji čine najveći dio prihoda od imovine, u 2010. godini planirani su u iznosu od 3,4 milijarde kuna. Prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima za 2010. godinu projicirani su sukladno realnom rastu gospodarstva, a u iznosu od 2,8 milijardi kuna. Uz pretpostavku nepromijenjenog obujma kazni, prihodi od kazni u 2010. godini rastu u skladu s realnim rastom gospodarstva, dok se prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika i prihodi od donacija temelje na očekivanjima korisnika.

U 2010. godini planirano je 248,9 milijuna kuna prihoda od prodaje nefinancijske imovine, a najveći prihod po ovoj osnovi ponovno se očekuje od prodaje stambenih objekata.

Tablica 11: Prihodi državnog proračun za razdoblje 2006.-2010.

mil. HRK	2006.	Plan 2007.	Projekcija 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.
UKUPNI PRIHODI	95.588,2	108.983,5	115.918,1	122.647,8	130.207,6
6 PRIHODI POSLOVANJA	95.235,6	108.501,5	115.611,8	122.353,1	129.958,7
61 Prihodi od poreza	55.233,7	60.721,2	66.066,6	70.523,3	75.245,2
611 Porez i prizet na dohodak	3.459,6	1.650,6	1.927,4	2.053,4	2.187,2
612 Porez na dobit	5.056,0	8.427,8	9.640,1	10.628,4	11.532,0
613 Porezi na imovinu	482,3	533,7	633,4	668,3	704,0
614 Porezi na robu i usluge	44.647,3	48.494,2	52.175,9	55.450,9	59.061,9
6141 Porez na dodanu vrijednost	34.931,7	38.212,8	41.408,1	44.239,1	47.375,6
6142 Porez na promet	159,6	174,8	183,5	196,5	207,8
6143 Trošarine	8.665,8	9.118,6	9.463,3	9.799,0	10.160,6
61431 Poseban porez na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove	1.270,4	1.453,3	1.497,9	1.565,3	1.635,8
61432 Poseban porez na naftne derivat	3.417,5	3.422,7	3.511,3	3.599,1	3.689,1
61433 Poseban porez na alkohol	230,2	231,0	241,8	252,6	264,0
61434 Poseban porez na pivo	716,2	755,4	776,4	811,4	847,9
61435 Poseban porez na bezalkoholna pića	140,4	145,3	148,9	155,6	162,6
61436 Poseban porez na duhanske preradevine	2.710,3	2.921,9	3.077,1	3.186,8	3.313,8
61437 Poseban porez na kavu	156,7	163,1	178,9	194,1	210,3
61438 Poseban porez na luksuzne proizvode	24,1	25,9	31,0	34,1	37,2
6144 Porezi i naknade od igara na sreću i zabavnih igara	431,5	491,4	558,0	605,4	656,0
6146 Ostali porezi na robu i usluge	458,6	496,5	563,0	610,8	661,9
615 Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.588,5	1.615,1	1.689,8	1.722,3	1.759,9
616 Ostali prihodi od poreza	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
62 Doprinosi	33.877,1	37.115,9	40.721,8	43.385,0	46.211,3
621 Doprinosi za zdravstveno osiguranje	15.399,7	16.928,5	18.559,7	19.788,5	21.081,6
622 Doprinosi za mirovinsko osiguranje	16.919,3	18.468,3	20.266,2	21.561,5	22.948,1
623 Doprinosi za zapošljavanje	1.558,2	1.719,2	1.895,9	2.034,9	2.181,5
63 Pomoći	229,9	880,7	969,3	956,9	680,7
64 Prihodi od imovine	3.798,5	6.601,6	4.499,5	4.314,7	4.508,0
641 Prihodi od financijske imovine	414,2	1.273,9	597,5	262,6	278,6
642 Prihodi od nefinancijske imovine	3.384,3	5.327,8	3.902,0	4.052,1	4.229,4
65 Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	1.310,5	2.649,1	2.813,1	2.639,7	2.758,5
651 Administrativne (upravne) pristojbe	848,5	876,8	668,6	698,6	730,1
652 Prihodi po posebnim propisima	462,0	1.772,2	2.144,5	1.941,1	2.028,4
66 Ostali prihodi	785,9	532,9	541,5	533,6	555,0
661 Prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika	387,6	107,3	86,1	59,4	59,7
662 Kazne	391,6	421,3	448,3	468,5	489,6
663 Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države	6,7	4,3	7,0	5,7	5,7
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	352,7	481,9	306,4	294,6	248,9
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	21,8	19,4	20,0	20,0	20,0
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	249,7	272,5	281,6	274,6	228,9
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	81,3	190,0	4,8	0,0	0,0

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA 2008. – 2010.

Obrazloženje rashoda državnog proračuna u 2008. godini

Ukupni rashodi državnog proračuna za 2008. godinu iznose 119,4 milijardi kuna, a čine ih rashodi poslovanja, rashodi za nabavu nefinancijske imovine, dani zajmovi umanjeni za povrate te izdaci za dionice i udjele u glavnici.

Rashodi poslovanja u državnom proračunu za 2008. godinu iznose 114,7 milijardi kuna, a rashodi za nabavu nefinancijske imovine 3,8 milijardi kuna. Ukupno planirani dani zajmovi su 744,6 milijuna, a povrati 189,0 milijuna. Izdaci za dionice i udjele u glavnici planirani su u iznosu od 440,0 milijuna kuna.

Ukupni planirani rashodi državnog proračuna za 2008. godinu veći su za 6,5 milijardi kuna od ukupnih rashoda u 2007. godini.

Rashodi poslovanja

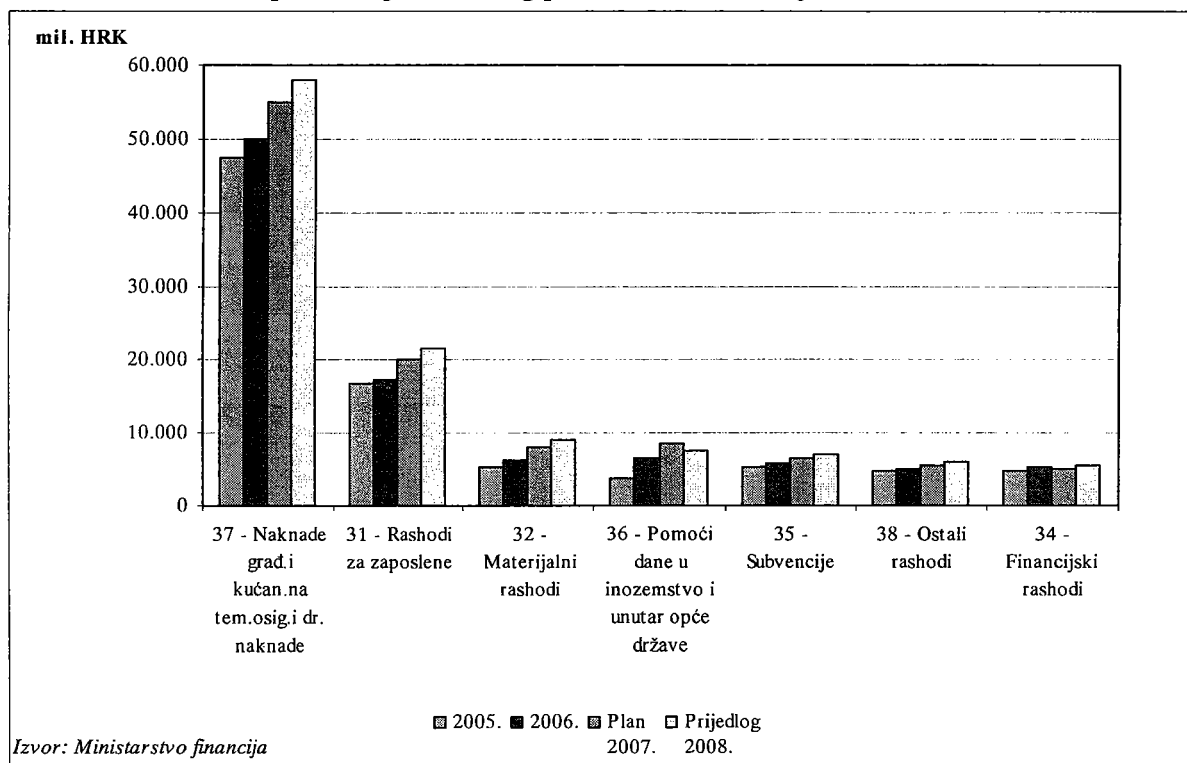
Rashodi poslovanja u 2008. godini iznose 114,7 milijardi kuna što predstavlja povećanje od 5,9 milijardi kuna u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnih rashoda poslovanja najveći dio odnosi se na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 58,0 milijardi kuna, a zatim na rashode za zaposlene od 21,5 milijardi kuna.

Tablica 12: Rashodi poslovanja državnog proračuna u razdoblju 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Indeks 07./06.	Prijedlog 2008.	Indeks 08./07.
3 RASHODI POSLOVANJA	87.857,4	95.949,9	108.753,7	113,3	114.694,8	105,5
31 Rashodi za zaposlene	16.724,3	17.312,3	20.045,2	115,8	21.486,3	107,2
32 Materijalni rashodi	5.205,0	6.279,2	8.033,8	127,9	9.049,0	112,6
34 Financijski rashodi	4.828,8	5.255,0	4.976,7	94,7	5.544,1	111,4
35 Subvencije	5.248,7	5.670,8	6.582,9	116,1	7.146,2	108,6
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	3.747,9	6.613,9	8.460,8	127,9	7.429,7	87,8
37 Naknade građ.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	47.363,4	49.911,6	55.066,3	110,3	57.972,8	105,3
38 Ostali rashodi	4.739,3	4.907,1	5.588,0	113,9	6.066,6	108,6

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 7: Rashodi poslovanja državnog proračuna u razdoblju 2005.-2008.

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2008. godini planirani su u iznosu od 21,5 milijardi kuna što predstavlja rast od 1,4 milijardi kuna u odnosu na plan 2007. godine.

Materijalni rashodi

U 2008. godini materijalni rashodi planirani su na razini od 9,0 milijardi kuna što je za 1,0 milijardi kuna više od plana 2007. godine. Navedeni porast jednim dijelom je rezultat rasta sredstva EU pomoći, koji se pretežito koriste za jačanje administrativnog kapaciteta čime se generiraju materijalni rashodi. Materijalni rashodi Ministarstva obrane rastu 444,5 milijuna kuna u odnosu na 2007. godinu, od čega rashodi za vojnu opremu rastu 253,5 milijuna kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi u 2008. godini iznose 5,5 milijardi kuna, što predstavlja rast od 567,4 milijuna kuna u odnosu na 2007. godinu.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2008. godini iznose 7,1 milijardi kuna, odnosno za 563,3 milijuna kuna su veći u odnosu na 2007. godinu.

Pomoći

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države u 2008. godini planirane su u iznosu od 7,4 milijardi kuna, što je smanjenje od 1,0 milijardi kuna u odnosu na 2007. godinu.

Naknade građanima i kućanstvima

Najveću stavku u rashodima poslovanja čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 58,0 milijardi kuna. Većinu navedenih rashoda čine mirovine i to u 2008. godini s 33,1 milijardu kuna.

Izuzev mirovina, prethodno spomenuta skupina rashoda obuhvaća i naknade utvrđene propisima o zdravstvenom i socijalnom osiguranju te ostale vrste naknada koje građani i kućanstva dobivaju iz proračuna neovisno o sustavima osiguranja.

Tablica 13: Naknade građanima i kućanstvima u razdoblju 2005.-2008.

mil.HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Prijedlog 2008.	Razlika	Indeks
Naknade, od čega:						
Dječji doplatk	1.435,0	1.358,7	1.878,1	1.900,2	22,1	101,2
Rodiljne naknade	1.404,5	1.449,4	1.560,0	1.660,0	100,0	106,4
Mirovine, od čega	26.688,3	28.115,0	29.939,0	33.074,0	3.135,0	110,5
- mirovine branitelja	2.943,7	3.395,7	4.173,2	4.745,0	571,8	113,7
Branitelji - trajna prava	773,9	776,0	817,2	875,0	57,8	107,1
Socijalne naknade HZZO-a	14.410,2	15.495,6	18.402,4	17.442,4	-960,0	94,8

Izvor: Ministarstvo financija

Ostali rashodi poslovanja

Ostali rashodi poslovanja u 2008. godini rastu za 8,6% u odnosu na 2007. godinu, što je u apsolutnom iznosu 478,6 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2008. godini rastu za 14,2% u odnosu na 2007. godinu, odnosno s 3,3 na 3,8 milijardi kuna. Na ovaj porast utjecale su kapitalne investicije u zdravstvu i školstvu te u nabavku opreme za protupožarnu zaštitu.

Tablica 14: Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u razdoblju 2005.-2008. godine

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Indeks 07./06.	Prijedlog 2008.	Indeks 08./07.
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.828,8	1.908,5	3.287,9	172,3	3.753,6	114,2
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	40,3	54,8	105,5	192,5	205,6	194,9
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.687,2	1.682,2	2.814,3	167,3	3.233,1	114,9
43 Rashodi za nabavu pl.metala i ost.pohr.vrijednosti	7,2	7,8	7,7	98,7	6,2	80,0
44 Strateške zalihe	0,0	1,1	56,9	5.172,7	24,0	42,2
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinan. imovini	94,1	162,6	303,5	186,7	284,8	93,8

Izvor: Ministarstvo financija

Izdaci za dane zajmove, dionice i udjele u glavnici

Izdaci za dane zajmove u 2008. godini planirani su u iznosu od 744,7 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 7,7% u odnosu na 2007. godinu. Istovremeno, izdaci za dionice u udjele u glavnici povećani su s 244,1 milijuna kuna u 2007. na 440,0 milijuna kuna u 2008. godini, na što je najviše utjecalo planiranje izdataka za dokapitalizaciju RIZ-a.

Tablica 15: Izdaci za dane zajmove, dionice i udjele u glavnici u razdoblju 2005.-2008.

mil. HRK	2005.	2006.	Plan 2007.	Indeks 07./06.	Prijedlog 2008.	Indeks 08./07.
51 Izdaci za dane zajmove	1.026,4	1.037,8	806,5	77,7	744,7	92,3
53 Izdaci za dionice i udjele u glavnici	237,8	248,0	244,1	98,4	440,0	180,2

Izvor: Ministarstvo financija

Projekcije rashoda državnog proračuna za razdoblje 2009.- 2010.

Sukladno projekcijama za 2009. i 2010. godinu, ukupni bi rashodi državnog proračuna ostvarili godišnji rast od 4,3% u 2009. i 2010 godini. Državni proračun u srednjoročnom razdoblju ostaje usmjeren ulaganju u obrazovanje i znanost, jačanje socijalne pravednosti, regionalni razvoj, poticanje poduzetništva i poslovnog okruženja te daljnje provođenje fiskalne konsolidacije, kojom bi se deficit konsolidirane opće države smanjio do razine od 0,5% BDP-a u 2010. godini. Ukupni rashodi za 2009. godinu projicirani su u iznosu od 124,6 milijardi kuna dok je projekcija ukupnih rashoda za 2010. godinu na razini od 130,0 milijardi kuna, izraženo sukladno GFS 2001 metodologiji.

3. PROCJENA DEFICITA DRŽAVNOG PRORAČUNA 2008. – 2010.

Slijedom kretanja ukupno planiranih prihoda i rashoda državnog proračuna, u 2008. godini deficit državnog proračuna iznositi će 1,3% BDP-a čime će se osigurati ostvarenje deficita konsolidirane opće države na razini od 2,3% BDP-a.

U 2009. i 2010. godini, deficit državnog proračuna će se dodatno smanjiti, iskazano udjelom u BDP-u, te će iznositi 0,7% BDP-a u 2009. dok će u 2010. godini državni proračun biti uravnotežen. To je rezultat daljnje fiskalne konsolidacije koja će se provoditi prvenstveno daljnom provedbom strukturnih reformi uz istovremenu čvrstu kontrolu trošenja proračunskih sredstava.

Tablica 16: Deficit državnog proračuna

mil. HRK	2003*	2004	2005	2006	Plan 2007	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.
I. UKUPNI PRIHODI	74.677,5	80.463,5	85.653,0	95.235,6	108.501,5	115.611,8	122.353,1	129.958,7
II. UKUPNI RASHODI (1+2+3)	82.000,8	86.256,2	90.771,6	98.938,8	112.798,4	119.444,0	124.579,8	129.950,3
1. Rashodi poslovanja (konto 3 po računskom planu)	78.324,5	83.131,1	87.857,5	95.950,0	108.753,7	114.694,8	119.671,8	125.242,1
2. Nabavke nefinancijske imovine (konto 4 po računskom planu)	2.055,0	1.663,9	1.828,8	1.908,5	3.287,9	3.753,6	3.992,5	3.833,4
3. Neto posudbe (3.1.+3.2.+3.3.)	1.621,3	1.461,2	1.085,4	1.080,4	756,8	995,6	915,5	874,8
3.1. Dani zajmovi (konto 51 po računskom planu)	2.309,2	1.328,8	1.026,4	1.037,7	806,5	744,7	685,1	666,8
3.2. Dionice i udjeli u glavnici (konto 53 po računskom planu)	494,9	458,3	237,8	248,0	244,1	440,0	432,4	428,0
3.3. Povrat danih zajmova (konto 81 po računskom planu)	-1.182,8	-325,8	-178,8	-205,4	-293,8	-189,0	-202,0	-220,0
DEFICIT, (I-II)	-7.323,3	-5.792,7	-5.118,6	-3.703,2	-3.496,9	-3.832,3	-2.226,7	8,4
% BDP-a	-3,7	-2,7	-2,2	-1,5	-1,3	-1,3	-0,7	0,0

* s uključnim neplaćenim i neevidentiranim obvezama

4. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA 2008. – 2010.

Iz kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda državnog proračuna u 2008. godini planiran je manjak državnog proračuna u iznosu 2,5 milijardi kuna. Planirani manjak državnog proračuna financirati će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planom za 2008. godinu planirani su u iznosu od 11,8 milijardi kuna. Najveći dio ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, u iznosu 8,5 milijardi kuna ili 72%, potječe od zaduživanja vrijednosnim papirima odnosno od zaduživanja tuzemnim i inozemnim obveznicama. Od navedenog iznosa na tuzemne obveznice otpada 3,0 milijarde kuna dok se ostatak od 5,5 milijardi kuna odnosi na inozemne obveznice.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja slijede primici po osnovi zaduživanja zajmovima u iznosu od 2,1 milijardu kuna ili 17,6% ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja.

Preostali dio ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja nad primicima po osnovi obveznica i zajmova odnosi se na primitke po osnovi prodaje dionica i udjela u glavnici te od povrata danih zajmova.

U isto vrijeme, ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planiraju se na razini 9,3 milijarde kuna. U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio, od 4,9 milijardi kuna ili 52,9%, imaju izdaci za otplatu za glavnice za izdane vrijednosne papire odnosno za izdane obveznice i trezorske zapise.

Slijedeća po veličini stavka ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova koji su planirani u iznosu od 3,2 milijardi kuna. U strukturi ukupnih izdataka za otplatu glavnice primljenih zajmova prednjače izdaci za otplate glavnice primljenih zajmova u inozemstvu čiji udio u ukupnim otplatama glavnice primljenih zajmova iznosi 67,5%.

Ostatak ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova nad izdacima za otplatu zajmova i vrijednosnih papira odnosi se na izdatke za dane zajmove te izdatke za dionice i udjele u glavnici. Izdaci za dane zajmove su planirani u iznosu od 744,6 milijuna kuna dok su izdaci za dionice i udjele u glavnici planirani u iznosu 439,9 milijuna kuna

Slijedom projiciranih kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda državnog proračuna u 2009. godini doći će do daljnjeg smanjenja ukupnoga manjka do razine 1,0 milijardi kuna dok će, iskazano prema računskom planu ukupni prihodi državnog proračuna u 2010. godini nadmašiti ukupne rashode za 1,1 milijardu kuna. Višak u 2010. godini predstavlja izmjenu trenda viših zaduživanja nad otplatama odnosno omogućiti će veću razinu izdataka za financijsku imovinu i otplate od ukupnog iznosa primitaka od financijske imovine.

Tablica 17: Račun prihoda, rashoda i financiranja u razdoblju 2008. – 2010.

mil. HRK	Plan 2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.
PRIHODI POSLOVANJA	108.501,5	115.611,8	122.353,1	129.958,7
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	481,9	306,4	294,6	248,9
RASHODI POSLOVANJA	108.753,7	114.694,8	119.671,8	125.242,1
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.287,9	3.753,6	3.992,5	3.833,4
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	-3.058,2	-2.530,2	-1.016,5	1.132,1
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	12.783,3	11.820,1	11.931,7	10.873,0
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	9.725,2	9.289,8	10.915,1	12.005,0
NETO FINANCIRANJE	3.058,2	2.530,2	1.016,5	-1.132,1
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0,0	0,0	0,0	0,0

5. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI 2008. – 2010.

Izvanproračunski korisnici u 2008. godini

Ukupni prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani su u iznosu od 8,9 milijardi kuna. U strukturi prihoda poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu, najznačajniji izvor predstavljaju pomoći čineći 42% ukupnih prihoda. Najveći dio ukupnih pomoći, odnosi se na pomoći unutar opće države. Od ukupnog iznosa planiranih pomoći za 2008. godinu za izvanproračunske korisnike čak 85,7% odnosi se na pomoći iz proračuna dodijeljene Hrvatskim autocestama i Hrvatskim cestama temeljem naknadi za ceste. Slijedeća po veličini stavka prihoda u planu izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu su prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima na koje se odnosi 36,2% ukupno planiranih prihoda. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode od vodoprivrede unutar Hrvatskih voda te naknada za zaštitu okoliša unutar Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Slijede prihodi od imovine koji u planu prihoda izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu čine 21,6% ukupnog iznosa. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode od nefinancijske imovine i to na prihode od cestarina za uporabu autocesta i objekata s naplatom kod Hrvatskih autocesta. Promatrajući prema ukupnim приходima pojedinih izvanproračunskih korisnika, u planu za 2008. godinu najveći udio ostvaruju Hrvatske autoceste i Hrvatske vode na koje iskazano zajedno otpada gotovo 60% ukupno planiranih prihoda izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine planirani su u iznosu od 78,4 milijuna kuna i najvećim dijelom se odnose na prihode od prodaje poslovnih objekata unutar Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Ukupni rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani su u iznosu od 6,8 milijardi kuna, a u najvećem dijelu odnose se na materijalne rashode koji čine 51% ukupnih rashoda. U najvećoj mjeri ovi rashodi se odnose na materijalne rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to na pozicijama Hrvatskih voda i Hrvatskih cesta. Nakon materijalnih rashoda, u strukturi ukupnih rashoda izvanproračunskih korisnika, drugo mjesto zauzimaju financijski rashodi čineći 17,3% ukupnih rashoda poslovanja. Najveći dio ovih rashoda se odnosi na plaćanje inozemnih i tuzemnih kamata i to najvećim dijelom kod Hrvatskih autocesta. Rashodi za zaposlene čine 10,3% ukupnih rashoda. Na ostale rashode otpada 13,5% ukupno planiranih rashoda izvanproračunskih korisnika od čega se najveći dio odnosi na kapitalne rashode Hrvatskih voda. Na ostale skupine rashoda ukupno otpada 8,2% ukupno planiranih rashoda i to u najvećoj mjeri na kapitalne pomoći. Promatrajući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveće planirane rashode za 2008. godinu bilježe Hrvatske vode, Hrvatske autoceste i Hrvatske ceste na koje otpada gotovo 78% ukupno planiranih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu.

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani u iznosu od 4,2 milijarde kuna i najvećim dijelom se odnose na nabavu proizvedene dugotrajne imovine, konkretnije u najvećem dijelu se odnose na investicije u ceste i druge građevinske objekte. Najveći dio ukupne nabave nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu odnosi se na investicije Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta na koje otpada čak 89,5% ukupnih nabavki nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika.

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani su u manjem iznosu od ukupnih rashoda za 2,0 milijarde kuna. Razlika prihoda i rashoda financirati će se ukupnim primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 3,6 milijardi kuna uz istovremeno ostvarenje ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 1,1 milijardi kuna.

HRVATSKE VODE

Ukupni prihodi poslovanja planirani su u iznosu od 2,3 milijardi kuna. Najznačajnije stavke čine prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima (1,8 milijardi kuna) i pomoći od ostalih subjekata unutar opće države (443,5 milijuna kuna). **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** planirani su u 2008. godini u iznosu od 100 tisuća kuna.

Rashodi poslovanja za 2008. godinu planirani su u iznosu od 2,0 milijardi kuna. Materijalni rashodi planirani su u iznosu 1,1 milijardi kuna te čine 58,4% ukupnih rashoda poslovanja. Ostali rashodi planirani su u iznosu 561 milijun kuna, a najznačajniju stavku unutar ostalih rashoda čini stavka kapitalne pomoći koja je planirana u iznosu 559 milijuna kuna. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani su u iznosu 322,3 milijuna kuna. Najznačajnije stavke unutar rashoda za nabavu nefinancijske imovine čine rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i rashodi za dodatna ulaganja u nefinancijskoj imovini.

Ukupni prihodi i primici Hrvatskih voda za 2008. godinu planirani su u višem iznosu od ukupnih rashoda i izdataka za 41,5 milijuna kuna što omogućuje da u 2008. godini Hrvatske vode ostvare višu razinu izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova od primitaka od financijske imovine i zaduživanja uz korištenje viška sredstava iz prethodne godine.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Prihodi poslovanja Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost za 2008. godinu planirani su na razini od 1,4 milijardi kuna. Najveći udio čine prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima čak 99,7%. Ostatak prihoda poslovanja odnosi se na prihode od imovine. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** nisu planirani u 2008. godini.

Rashodi poslovanja za 2008. godinu planirani su u iznosu od 1,3 milijarde kuna. Najznačajniju stavku rashoda predstavlja stavka materijalnih rashoda koja iznosi 906,7 milijuna kuna (68% ukupnih rashoda poslovanja). Pomoći su planirane u iznosu od 329 milijuna kuna (24,7% ukupnih rashoda). Subvencije su planirane u iznosu 32,6 milijuna kuna. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani su na razini 3,4 milijuna kuna, a najznačajniju stavku kod ovih rashoda predstavlja stavka rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine planirana u iznosu 2,8 milijuna kuna.

Ukupni prihodi i primici Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost za 2008. godinu planirani su u višem iznosu od ukupnih rashoda i izdataka za 39,3 milijuna kuna što omogućuje da u 2008. godini Fond ostvari višu razinu izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova od primitaka od financijske imovine i zaduživanja za navedeni iznos.

HRVATSKE AUTOCESTE

Za 2008. godinu planirani su **prihodi poslovanja** na razini 3,0 milijarde kuna. 53,4% planiranih prihoda čine pomoći iz proračuna (1,6 milijardi kuna), a preostalih 46,6% čine prihodi od imovine, prihodi od administrativnih pristojbi i ostalih prihoda. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** nisu planirani u 2008. godini.

Rashodi poslovanja za 2008. godinu planirani su u iznosu 1,8 milijardi kuna. Od ukupnih rashoda poslovanja, njih 55% ostvarit će se kroz stavku financijski rashodi (986,7 milijuna kuna). Ukupno 393,5 milijuna kuna je planirano za rashode za zaposlene od čega najveći dio otpada na izdatke za plaće. Materijalni rashodi planirani su u iznosu od 283 milijuna kuna dok se kapitalne pomoći unutar opće države planiraju u iznosu od 79,8 milijuna kuna. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani na razini od 2,6 milijardi kuna. Najveći dio tog iznosa otpada na rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine odnosno na izgradnju autocesta (2,3 milijarde kuna). Manji dio odnosi se na rashode za nabavu neproizvedene imovine i rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini.

Ukupni planirani prihodi i primici Hrvatskih autocesta za 2008. godinu su za 1,4 milijarde kuna manji od ukupnih rashoda i izdataka, a razlika će se financirati ukupnim primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 2,0 milijardi kuna uz istovremeno planiranu razinu ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova od 645,5 milijuna kuna.

HRVATSKE CESTE

U 2008. godini **planirani su prihodi** poslovanja Hrvatskih cesta u iznosu od 1,8 milijardi kuna. Planirano je da čak 91,6% prihoda poslovanja bude ostvareno pomoćima iz proračuna (u apsolutnom iznosu 1,6 milijardi kuna). Ostatak prihoda poslovanja bit će ostvaren kroz stavke prihoda od imovine, prihoda od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima i ostalih prihoda. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** nisu planirani za 2008. godinu.

Rashodi poslovanja planirani su u iznosu od 1,5 milijardi kuna. 69,4% rashoda poslovanja planira se ostvariti kroz stavku materijalnih rashoda što u apsolutnom iznosi 1,0 milijardi kuna. Ostali rashodi planirani su u iznosu 241,4 milijuna kuna, a najznačajniju stavku ostalih rashoda predstavljaju kapitalne donacije u iznosu 240 milijuna kuna. Rashodi za zaposlene planirani su u iznosu 91,6 milijuna kuna, a financijski rashodi u iznosu 121,9 milijuna kuna. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani su u iznosu 1,2 milijarde kuna, a najznačajniju stavku ovih rashoda čine rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 1,0 milijardi kuna.

Ukupni planirani prihodi i primici Hrvatskih cesta za 2008. godinu su za 940,4 milijuna kuna manji od ukupnih rashoda i izdataka, a razlika će se financirati ukupnim primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 1,0 milijardu kuna uz istovremeno planiranu razinu ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova od 80,5 milijuna kuna.

DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA

Prihodi poslovanja Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka planirani su na razini 429,7 milijuna kuna. Najveći dio prihoda poslovanja DAB-a odnosi se na prihode od imovine i to u iznosu od 393,6 milijuna kuna ili 91,6% ukupnih prihoda poslovanja najvećim dijelom od premija osiguranja. Ostatak prihoda poslovanja odnosi se na prihode od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima u iznosu od 36,1 milijuna kuna. Ovi se prihodi isključivo odnose na prihode od naplate potraživanja iz stečajne mase banaka i štedionica. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** planirani su u iznosu 21,9 milijuna kuna što se u najvećem dijelu odnosi na stavku prihoda od prodaje zemljišta.

Rashodi poslovanja planirani su u iznosu 64,5 milijuna kuna. Od tog iznosa najveći dio otpada na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja 30 milijuna kuna (udio od 46,5%). Preostali 53,5% tj. 34,5 milijuna kuna raspodijeljen je između četiri stavke; rashodi zaposlenima, materijalni rashodi, financijski i ostali rashodi. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani su u iznosu 35,1 milijuna kuna, od čega se najveći dio odnosi na rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima.

Višak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima DAB-a za 2008. godinu planira se u iznosu 351,9 milijuna dok se od financijske imovine očekuje primitak u iznosu od 213,9 milijuna kuna.

HRVATSKI FOND ZA PRIVATIZACIJU

Planirani prihodi poslovanja HFP-a u 2008. godini iznose 35,8 milijuna kuna, od čega se najveći dio u iznosu od 21,6 milijuna kuna ili 60,3% odnosi na planirane prihode od dividende. **Prihodi od nefinancijske imovine** planirani su u iznosu 56,4 milijuna kuna te se temelje na predviđenoj prodaji nekretnina u 2008. godini.

Rashodi poslovanja HFP-a za 2008. godinu planirani su u iznosu 96,4 milijuna kuna od čega rashodi za zaposlene čine 43,3% i materijalni rashodi 38,2%. Ostatak rashoda poslovanja se odnosi na financijske rashode. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** planirani su za 2008. godinu u iznosu od 82,7 milijuna kuna i u potpunosti se odnose na rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Ukupni prihodi i primici HFP-a za 2008. godinu planirani su u manjem iznosu od ukupnih rashoda i izdataka za 86,9 milijuna kuna što će se financirati razlikom primitaka od financijske imovine i zaduživanja u iznosu 227 milijuna kuna i izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu 140,1 milijun kuna.

Izvanproračunski korisnici u razdoblju 2009. - 2010.

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika su projicirani na razini od 9,0 milijardi kuna u 2009. godini odnosno, projicirani su na razini 9,3 milijarde kuna u 2010. godini. U strukturi ukupnih prihoda izvanproračunskih fondova i agencija za promatrane godine nema značajnijih odstupanja u odnosu na plan 2008. godine. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** će se blago smanjiti u 2009. godini te zadržati razinu iz 2009. u 2010. godini.

Ukupni rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika su za 2009. godinu procijenjeni u iznosu od 7,0 milijardi kuna dok je projekcija ukupnih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2010. godinu na razini 7,2 milijarde kuna. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** su za 2009. godinu projicirani na razini od 3,3 milijardi odnosno 2,8 milijardi kuna za 2010. godinu. Smanjivanje rashoda za nabavu nefinancijske biti će u najvećoj mjeri pod utjecajem postupnog smanjivanja rashoda za izgradnju cesta i autocesta.

Ukupni prihodi i primici izvanproračunskih korisnika će u 2009. godini iznositi 9,1 milijardu kuna odnosno 9,4 milijarde u 2010. godini. Ukupni rashodi i izdaci u 2009. planirani su na razini 10,3 milijarde kuna odnosno na razini 9,9 milijardi kuna u 2010. godini. Slijedom navedenog, u 2009. ukupni će manjak biti ostvaren na razini 1,2 milijarde kuna dok će se ukupni manjak značajnije smanjiti u 2010. godini, a iznositi će 597,5 milijuna kuna.

6. PROCJENA DEFICITA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE 2008.-2010.

Projekcije prihoda i rashoda svih razina opće države za razdoblje 2008. – 2010. godine u skladu su s nastavkom provođenja fiskalne prilagodbe odnosno s nastavkom mjera na strani prikupljanja prihoda kao i nastavka racionalizacije rashoda i provođenja ključnih strukturnih reformi. Pozitivni efekti koji se očekuju kako na prihodnoj strani proračuna opće države tako i na rashodnoj imati će direktnu posljedicu u daljnjem smanjivanju fiskalnog deficita i to s 2,3% BDP-a u 2008. godini do razine od 0,5% u 2010.

Tablica 18: Deficit konsolidirane opće države prema razinama državne vlasti

mil. HRK	2003.*	2004.	2005	2006	Plan 2007.	Projekcija 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.
Državni proračun	-7.323,3	-5.792,7	-5.118,6	-3.703,2	-3.496,9	-3.832,3	-2.226,7	8,4
% BDP-a	-3,7	-2,7	-2,2	-1,5	-1,3	-1,3	-0,7	0,0
Izvanproračunski fondovi i agencije	-4.531,6	-3.799,9	-2.868,6	-2.688,8	-2.813,7	-2.183,6	-1.393,7	-774,0
% BDP-a	-2,3	-1,8	-1,2	-1,1	-1,0	-0,7	-0,4	-0,2
Lokalna država	-383,8	-732,9	-671,8	-583,5	-786,4	-936,5	-923,6	-937,8
% BDP-a	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Deficit konsolidirane opće države, prema obračunskom načelu	-12.238,8	-10.325,5	-9.301,5	-7.457,7	-7.096,8	-6.952,4	-4.544,0	-1.703,4
% BDP-a	-6,2	-4,8	-4,0	-3,0	-2,6	-2,3	-1,4	-0,5

* s uključenim neplaćenim i neevidentiranim obvezama